

*розвиваємо
громадянське суспільство*

**КОДЕКС ЕТИКИ
ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ
“ПРОСТІР МОЖЛИВОСТЕЙ”**

Київ – 2017

ВСТУП

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ “ПРОСТІР МОЖЛИВОСТЕЙ” (надалі – Організація) створена в лютому 2017-го року з метою підтримки та забезпечення розвитку громадянського суспільства в Україні, задоволення суспільних потреб і інтересів громадськості у саморозвитку, здійснення захисту прав і свобод громадських активістів та проектів, надання допомоги у набутті ними стійкості та посилення їх спроможностей, сприяння реалізації громадських ініціатив.

Місія Організації

Сприяти розвитку України, формуючи активне та впливове громадянське суспільство, що існує на принципах відкритості, прозорості, відповідальності, підтримуючи партнерство громадськості і влади, мобілізуючи ресурси для змін.

Цінності Організації:

- 1) відповідальність перед донорами за підтримку для впровадження суспільнокорисних змін, партнерами та бенефіціарами за надання якісних послуг;
- 2) відкритість та публічність діяльності Організації для всіх зацікавлених осіб;
- 3) прозорість звітності щодо проектів та використання коштів.

Бачення

Правова система України розвинена, демократична та така, що чітко функціонує, здатна ефективно захищати інтереси суспільства та громадян, підтримується цивілізованим громадянським суспільством зі сталими цінностями.

КЕРІВНІ ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ

1. Відповідальність, служба суспільству

- Організація проводить діяльність в інтересах всього громадянського суспільства, його інститутів та окремих представників для посилення їх можливостей у вирішенні суспільних проблем
- Вважаємо неприйнятним використання державних коштів в корисливих цілях
- Визнаємо, що рішення та діяльність Організації впливає на загальне сприйняття громадського сектору в суспільстві та приймаємо відповідальність за довіру громадськості до ІГС
- Вважаємо цінністю навколишнє середовище та прагнемо дбайливо ставитись до нього в своїй діяльності

2. Партнерська співпраця

- Організація готова працювати поза політики, релігії, культурних особливостей, раси та етнічності, з організаціями та окремими особами, які поділяють цінності та цілі Організації

3. Права людини та гідність

- Організація визнає цінністю права, якими наділена кожна людина
- Організація визнає, що всі люди народжуються вільними та рівноправними
- Організація поважає моральні цінності, релігії, звичаї, традиції та культуру спільнот, яким служить

4. Релігійна свобода

- Організація поважає свободу віросповідання

5. Прозорість та підзвітність

- Організація працює прозоро у всіх своїх стосунках з урядом, громадськістю, донорами, партнерами, бенефіціарами та іншими зацікавленими особами, з урахуванням вимог щодо збереження інформації з обмеженим доступом (персональні дані, об'єкти інтелектуальної власності та інше)
- Основна фінансова інформація Організації, структура управління, напрямки діяльності та перелік партнерів є відкритою інформацією, що доступна громадському контролю
- Організація приймає відповідальність за свої дії та рішення по відношенню до донорів, уряду, людей, яким служить, співробітників, членів, партнерських організацій і громадськості в цілому

6. Чесність та законність

- Організація зобов'язується надавати точні, правдиві відомості відносно себе і своїх проектів, або щодо будь-якої особи, організації, проекту чи законодавства, проти яких вона виступає чи які обговорює
- Організація виконує зобов'язання відповідно до законодавства та не вступає в партнерські відносини з особами, в діях яких містяться ознаки корупції, хабарництва, інших фінансових порушень чи протиправних дій
- Організація забезпечує конфіденційність щодо осіб, які доводять до керівництва докази неправомірних дій когось, хто пов'язаний з організацією
- Організація прагне відповідати вимогам законодавства щодо: реєстрації, збору коштів, рівності можливостей при працевлаштуванні, стандартів охорони здоров'я та безпеки, правил конфіденційності, охорони торгівельних марок та захисту авторських прав, тощо
- У випадку виявлення правопорушень з боку персоналу, керівного органу, волонтерів, підрядників та партнерів, Організація вживатиме негайних заходів

ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ

1. Неприбутковість

- Організація є неприбутковою. Будь-який надлишок фінансових ресурсів, який утворюється в процесі діяльності буде використано виключно на статутну діяльність. Ніяка частина отриманих ресурсів не буде використана в інтересах керівників, членів або співробітників Організації, або для будь-яких інших приватних осіб, за винятком випадків, коли організація сплачує за надані послуги
- Організація не займається торгівлею або бізнесом
- Організації не розподілятиме прибуток або активи на користь фізичних осіб під час діяльності та при ліквідації

2. Неурядовість

- Організація не є частиною та не підконтрольна державним органам влади, їх членам або міжурядовим установам
- Організація підтримує незалежність і не пов'язана з будь-якою політичною партією
- Організація не здійснює політичну діяльність. Законодавча діяльність Організації здійснюється виключно в межах місії та заявлених цілей
- Організація не є інструментом державної зовнішньої політики та не впроваджує політику будь-якого уряду, якщо вона не співпадає з місією Організації та заявленими цілями

3. Організованість

- Організація забезпечує документування роботи керівних органів, регулярні зустрічі і заходи
- Організаційні документи (статути, стратегії меморандуми, політики, положення) визначають місію, цілі, управлінську структуру, права та обов'язки членів, правила і процедури в Організації
- Організація зареєстрована належним чином

4. Незалежність та самоврядність

- Організація незалежна. Політика, бачення та діяльність Організації не визначається жодною корпорацією, донором, урядом, державним чиновником, політичною партією чи іншою організацією
- Організація керує діяльністю автономно, структура управління забезпечує контроль власної діяльності

5. Добровільність

- Організація існує згідно законодавству, сформована через приватну ініціативу, в результаті добровільних дій осіб, які мають спільні інтереси, цінності та суспільні цілі. Забезпечення добровільних цінностей та принципів залишається основним для роботи Організації
- Для досягнення місії та цілей, Організація залучає волонтерів
- Особи, які входять до органів управління Організації працюють на добровільних засадах, не отримуючи платні

ЕТИЧНІ СТАНДАРТИ ОРГАНІЗАЦІЇ

1. Місія

1.1. Місія

- Організація офіційно визначає свою місію: письмово в документі, схваленому керівним органом
- Керівництво повністю розуміє і підтримує місію Організації
- Заявлена місія є зрозумілою всім керівникам, членам, персоналу, партнерам, донорам, бенефіціарам та громадськості взагалі
- Місія організації переглядатиметься (кожні два роки), щоб визначити її релевантність. Серед питань, що підлягають оцінці: а) чи була місія виконана, чи існує потреба в організації та продовженні її існування; б) чи потрібно переглянути місію для відображення соціальних змін; або (в) чи існує у організації бажання вирішувати нові потреби, які вимагають нової місії

1.2. Діяльність

- Діяльність Організації послідовна та відповідає місії організації. Місія є основою для стратегічного планування та основним принципом діяльності. Основна увага організацій спрямована на забезпечення того, щоб її цілі були виконані
- Організація прагне до того, щоб проекти ефективно працювали для досягнення місії.
- Організація зобов'язується регулярно звертатися за відгуками про свою діяльність до бенефіціарів проекту, а також інших зацікавлених осіб
- Діяльність Організації періодично переглядається, щоб визначити релевантність місії, ефективність, наявність підстав продовжувати програми або переглядати їх, а також щодо необхідності нових програм. Серед питань оцінки: а) чи відповідає діяльність поточної місії Організації або чи потрібно їх переглянути чи припинити у зв'язку зі зміною місії; б) ефективність програм для досягнення цілей Організації; в) результативність програм для бенефіціарів; г) чи повинні бути запропоновані нові послуги. Оцінки повинні бути відкритими та чесними і включати в себе інформацію від зацікавлених сторін
- Організація прагне професійно виконувати свою діяльність та зосереджується на служінні іншим
- Організація прагне витратити 80% загальних витрат на програмні заходи

2. Структура управління

2.1. Організаційна структура

- Організація має організаційну структуру, яка найкраще дозволяє виконувати місію, відображає основні цінності та культурні стандарти організації, із застосуванням демократичних цінностей
- Організаційна структура, правила, що регулюють роботу керівних органів, процедури обрання та призначення посадових осіб та їх компетенція визначені у внутрішніх нормативних документах організації та доступні всім зацікавленим особам

2.2. Структура керівних органів

- Керівні органи складаються з осіб, які підтримують місію організації, бажають вкласти свій час та енергією для досягнення місії та мають можливість вкласти суттєві ресурси в Організацію. Такими ресурсами можуть бути досвід, репутація, здатність збирати кошти для організації, професійні навички (в юридичній, бухгалтерській, управлінській сферах, у фандрайзингу та маркетингу).
- Члени керівних органів відомі учасникам Організації та іншим зацікавленим сторонам
- Члени керівних органів ознайомлені з внутрішніми нормативними документами
- Члени керівних органів не можуть отримувати компенсацію за свої послуги, однак, можуть отримувати відшкодування витрат, безпосередньо пов'язаних з їх обов'язками

2.3. Обов'язки виконавчого органу

- Керівні органи керують організацією шляхом створення та прийняття місії, переглядаючи її коли це необхідно або бажано
- Керівні органи визначають програми та послуги Організації та здійснюють моніторинг їх відповідності місії та їх ефективності
- Керівні органи забезпечують Організацію необхідними ресурсами для виконання місії
- Керівні органи розробляють річний бюджет та беруть активну участь в процесі залучення коштів
- Члени керівних органів є кваліфікованими, мають моральні якості і професійний рівень, що необхідні для досягнення цілей Організації
- Органи управління беруть активну участь у здійсненні довгострокового та короткострокового планування, включаючи визначення цілей, завдань та індикаторів досягнення місії

2.4. Поведінка виконавчого органу

- Члени керівних органів прагнуть зустрічатися так часто, як це необхідно для повного та адекватного ведення справ Організації. Як мінімум, щорічно має бути 4 зустрічі виконавчого органу. Допускається використання комунікаційних технологій для обговорень
- Протоколи кожного засідання керівних органів, а також звіти кожного комітету, що діють між їх засіданнями оформлюються документарно. Протоколи та звіти доступні членам організації, керівництву, персоналу та громадськості, за винятком обговорень питань, що становлять інформацію з обмеженим доступом
- Члени керівних органів несуть відповідальність за власну поведінку

2.5. Конфлікт інтересів

- Керівники Організації прагнуть ставити організаційні цілі вище особистих, а інтереси Організації вище індивідуальних бажань
- Керівники Організації не можуть брати участі у вирішенні питань, що безпосередньо на них впливають
- Кожен керівник зобов'язаний розкривати всі потенційні та фактичні конфлікти інтересів, включаючи кожен інституційну приналежність, яка може викликати конфлікт інтересів
- Організація має політику щодо конфлікту інтересів, що застосовується до керівників, персоналу та волонтерів, які мають повноваження щодо прийняття рішень щодо діяльності або ресурсів Організації, а також щодо партнерів
- Члени керівних органів підписують зобов'язання щодо конфлікту інтересів до початку виконання обов'язків

3. Управління людськими ресурсами

3.1. Обов'язки Організації

- Організація прагне обирати здібних та відповідальних працівників та волонтерів (разом "співробітники"), які беруть участь у реалізації місії Організації
- Організація забезпечує належну підготовку та орієнтацію для нового персоналу та відповідні умови праці
- Організація має політику управління людськими ресурсами, що включає базові аспекти зайнятості (пільги, дні відпусток, відпустка по хвороби, і т. д.) та інші важливі засади

- Організація забезпечує можливості для індивідуального зростання та розвитку персоналу та прагне створювати атмосферу, що сприятиме особистому зростанню персоналу
- Відношення до працівників має бути справедливим, їх основоположні права та свободи слід поважати і захищати
- Кожний співробітник має ознайомитися з кодексом етики і політикою управління людськими ресурсами
- Основний персонал має можливість повідомити керівництво про серйозні побоювання щодо членів керівних органів або посадових осіб

4. Публічна довіра

4.1. Публічна інформація про Організацію

- Інформація, що надається про Організацію донорам, членам, бенефіціарам, співробітникам та громадськості є точною та своєчасною
- Щорічно Організація готує та надає громадськості інформацію про свої програми і послуги, а також забезпечує доступ до відповідних записів щодо програм та послуг
- Організація щорічно готує та розкриває основну фінансову інформацію, включаючи інформацію про джерела фінансування, використання коштів, відсоток коштів, що використовуються для обслуговування, про адміністративні заходи та збір коштів; та про будь-яку компенсацію, що надана членам керівних органів
- Організація оприлюднює інформацію щодо членів керівних органів, інформацію будь-які зміни у органах управління
- Організація робить доступною та точною інформацію про будь-яке партнерство, в якому вона бере участь
- Організація забезпечує захист персональних даних про співробітників, клієнтів та інших осіб; крім випадків, коли особи надають згоду на її розголошення, або це вимагається законом
- Організація, при наданні інформації про власні досягнення не здійснює це за рахунок знецінення інших організацій. Повідомлення щодо інших організацій не здійснюється з метою підвищення власного рейтингу за рахунок інших
- Організація забезпечує існування комунікаційного каналу для громадськості

4.2. Публічні виступи

- Інформація про Організацію, що затверджена для розповсюдження через засоби масової інформації чи громадськість є точною та належним чином представлена
- Організація має чіткі інструкції та процедури затвердження словесних та письмових виступів
- Організація представляє інформацію справедливо та об'єктивно. Можливе упередження розкривається

5. Фінансові та юридичні процедури

5.1. Фінансова прозорість та підзвітність

- Члени керівних органів несуть відповідальність за зміст фінансових звітів Організації та дотримання вимог щодо звітності
- Річний бюджет Організації схвалюється вищим органом управління та передбачає прогноз витрат на програмні заходи, фандрайзинг та адміністрування. Організація прагне діяти відповідно до цього бюджету
- Внутрішня фінансова інформація регулярно готується та передається керівництву. Будь-які суттєві відмінності між витратами в бюджетах та фактичними витратами, а також між доходами в бюджетах та фактичними доходами, ідентифікуються та пояснюються
- Організація має фінансову політику, яка відповідатиме стану розвитку Організації та включатиме процедури отримання та використання фінансових ресурсів, придбання, внутрішнього контролю, тощо
- Процедури внутрішнього контролю передбачають обмеження щодо виплати коштів на себе та обмеження за сумами для розпорядження коштами одною особою
- Організація прагне дотримуватися стандартів бухгалтерського обліку та аудиторських процедур, як це передбачено законом, а також виконувати всі фінансові та звітні вимоги

5.2. Відповідність законодавству

- Організація прагне, щоб її діяльність, управління нею та інші аспекти активності відповідали вимогам чинного законодавства
- Організація періодично проводить внутрішні перевірки щодо відповідності Організації чинному законодавству та правилам

6. Фінансові ресурси Організації

6.1. Загальні принципи пошуку фінансування

- Виконавчий орган бере активну участь у пошуках фінансування, включаючи участь в заявах і при здійсненні внесків
- Організація прагне приймати фінансування, яке відповідає її місії
- Організація є правдивою у всіх питаннях, що стосується залучення фінансування та його використання
- Програми розробляються для досягнення місії Організації і ніколи для забезпечення потреб у фінансуванні
- Організація вважає не прийнятним та не допускає будь-які неетичні заходи, такі як: подвійне фінансування одного проекту, відволікання цільових коштів на інші, не передбачені затвердженим проектом заходи

6.2. Запити фінансування

- Організація забезпечує точність, ясність і правдивість всіх матеріалів, підготовлених для залучення фінансування
- Залучення фінансування здійснюється згідно місії Організації, без застосування примусу, наявності невідповідних мотивів, неприйнятної поведінки або необґрунтованих винагород
- Якщо фінансування для конкретної мети запитується у громадськості, розробляється план використання надлишкових коштів, про що має бути оголошено

6.3. Використання коштів

- Організація використовує кошти відповідно до заявлених надавачам коштів цілей
- Коли Організація приймає грант, вона укладає договір на здійснення програмних заходів в узгодженому порядку та бере на себе відповідальність за виконання зобов'язання за договором
- Організація може змінити умови надання коштів лише при отриманні явної згоди донора

6.4. Підзвітність

- Організація створює система контролю витрат за грантами
- Організація прагне своєчасно представити звіти про використання коштів
- Фінансові звіти відносно наданих коштів є доступними за запитом донора та зацікавлених сторін

6.5. Відносини з донором

- Керівництво, персонал і волонтери Організації не повинні використовувати будь-які відносини з донором чи потенційним донором для особистої вигоди або на користь пов'язаних осіб
- Конфіденційна інформація стосовно донора або пожертвування не може бути розкрита
- Приватність донора повинна бути дотримана і Організація має захистити будь-яку конфіденційну інформацію щодо донора або наданих коштів. Донори повинні мати можливість залишатись анонімними, їх імена не мають включатися до будь-яких списків без окремої на це згоди
- Організація має політику конфіденційності, про яку інформується громадськість

7. Партнерство

7.1. Загальні принципи партнерства і співпраці

- Організація співпрацює з іншими суб'єктами лише у тому випадку, якщо це відповідає її місії
- Організація співпрацює на основі спільних цінностей, мети та на користь суспільству
- Співпраця має забезпечувати взаємні вигоди для кожної організації-партнера
- Співпраця має забезпечувати прозорість і двосторонній потік інформації, ідей і досвіду
- Співпраця має бути спроможною адаптивно змінюватися. Зміни у відносинах повинні погоджуватися організаціями-партнерами

7.2. Відносини з іншими ІГС

- Організація прагне до партнерства з організаціями, якщо співпадають місії, цінності та цільові групи, коли це є корисним для спільноти та для досягнення загальних цілей
- Організація прагне утримуватися від конкуренції з іншими організаціями
- Організація прагне ділитися проектною інформацією і взаємно підтримувати організації з подібними місіями, цінностями та цільовими групами
- Організація висловлює солідарність з проектами та діями інших організацій та сприяє ефективності і успіху інших організацій, коли це не суперечить цілісності чи цінностям організації

- Організація прагне створювати мережу з іншими організаціями, для забезпечення зростання ефективності громадського сектору та здатності впроваджувати суспільні зміни

7.3. Відносини з державними органами

- Організація укладає угоди про партнерство з державними органами лише тоді, коли це є корисним для досягнення цілей Організації та не посягатиме на незалежність або самоконтроль
- Організація прагне до діалогу та співпраці з державними органами, якщо така співпраця буде доцільною і взаємовигідною і може збільшити ефективність Організації у вирішенні проблем та пріоритетів
- Організація не вступатиме в партнерство державними органами виключно для забезпечення стійкості або конкурентної переваги, не зважаючи на власну місію

7.4. Відносини з корпораціями

- Організація співпрацює з корпораціями лише тоді, коли це сприяє досягненню її цілей і не підриває незалежність або самоконтроль
- Організація не співпрацює з корпораціями лише з фінансових причин, не зважаючи на власну місію
- Організація не співпрацює з корпорацією, якщо головна мотивація корпорації - отримати конкурентні переваги.